

ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิมในจังหวัดภาคใต้

นางสาวมาลี สบายยิ่ง

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต

ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมนุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-215-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016509

1174 1855

**FACTORS AFFECTING DESIRED FAMILY SIZE
AMONG THAI MUSLIM WOMEN IN THE FOUR SOUTHERN PROVINCES**

MISS MALEE SABAIYING

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

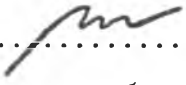
ISBN 974-577-215-1

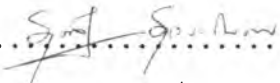
ค.

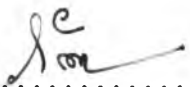
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้
โดย นางสาวมาลี สายายยิ่ง
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ภัสสร ลิมานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ดาวรร วัชรไภย์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุนันทา สุวรรณโณดม)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัสสร ลิมานนท์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แก้ว วงศ์บุญสิน)

มาลี สบายยิ่ง : ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้
(FACTOR AFFECTING DESIRED FAMILY SIZE AMONG THAI MUSLIM WOMEN IN THE
FOUR SOUTHERN PROVINCES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.ภัสสร ลิมานนท์, 137 หน้า.
ISBN 974-577-215-1

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ที่คาดว่าจะมีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้ โดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจสภาวะการคุมกำเนิดในประเทศไทย รอบที่ 3 พ.ศ.2527 (CPS 3) มีจำนวนตัวอย่าง 468 ราย และข้อมูลจากโครงการประเมินผลการให้บริการด้านการวางแผนครอบครัวในสี่จังหวัดภาคใต้ พ.ศ.2531 มีจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 396 ราย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ สตรีมุสลิมอายุ 15-49 ปีที่สมรสแล้ว และกำลังอยู่กับสามี อาศัยอยู่ในเขตชนบท

ผลการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลทั้ง 2 โครงการ พบว่า ปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ จำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน ระยะเวลาสมรส อายุของสตรี อายุแรกสมรส มีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิม กล่าวคือ สตรีมุสลิมที่มีบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันจำนวนมากกว่าระบุจำนวนบุตรที่ปรารถนามากกว่าสตรีมุสลิมที่มีบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบันจำนวนน้อยกว่า สตรีมุสลิมที่มีระยะเวลาสมรสยาวนานกว่าระบุจำนวนบุตรที่ปรารถนามากกว่าสตรีมุสลิมที่มีระยะเวลาสมรสสั้นกว่า สตรีมุสลิมที่มีอายุมากกว่าระบุจำนวนบุตรที่ปรารถนามากกว่าสตรีมุสลิมที่อายุน้อยกว่า และสตรีมุสลิมที่สมรสเมื่ออายุมากกว่าระบุจำนวนบุตรที่ปรารถนาลดลงกว่าสตรีมุสลิมที่สมรสตั้งแต่อายุน้อย

ส่วนปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมนั้นพบว่า ไม่มีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิม กล่าวคือ สตรีมุสลิมที่มีอาชีพ การศึกษา ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวางแผนครอบครัว การตีความทางศาสนา เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวต่างกันระบุจำนวนบุตรที่ปรารถนาไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ปรากฏผลว่าข้อมูลโครงการ CPS3 ตัวแปรที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิมสูงสุด ได้แก่ จำนวนบุตรที่มีชีวิต รองลงมา ได้แก่ ระยะเวลาสมรส อายุแรกสมรส ความรู้เกี่ยวกับจำนวนวิธีการวางแผนครอบครัว และจำนวนบุตรที่เสียชีวิต ส่วนข้อมูลโครงการประเมินผลฯ พบว่า จำนวนบุตรที่มีชีวิตมีผลต่อจำนวนบุตรที่ปรารถนาสูงสุด ส่วนตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบุตรที่ปรารถนาลดลง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประเด็นปัญหาสำหรับการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางนี้คือ ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยให้ลึกซึ้ง เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของสตรีมุสลิมให้มากขึ้นกว่านี้ และสามารถได้ผลไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

MALEE SABAIYING : FACTORS AFFECTING DESIRED FAMILY SIZE AMONG THAI MUSLIM IN THE FOUR SOUTHERN PROVINCES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. BHASSORN LIMANONDA, PH.D. 137 PP.

The purpose of this study is to investigate socio-economic and demographic factors affecting desired family size among Thai muslim women in the four southern provinces. The data in this investigation are obtained from two different sources, "The Third Round of the Thailand's Contraceptive Prevalence Survey (CPS3)" and "The Evaluation of the Family Planning Programme in Four Southern Provinces in Thailand". The former covers 468 sampled women and the latter covers 396 women. In both surveys, the sampled women are 15-49 years old, currently married and live in the rural areas.

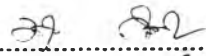
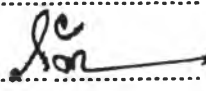
The analyses from the two surveys reveal similar results. Generally, it is found that demographic factors including number of living children, duration of marriage, age of women and age at first marriage affect desired family size of muslim women. Those having higher number of living children and longer duration of marriage tend to have higher desired number of children. In addition, older women and younger age at first marriage tend to indicate higher number of desired number of children than younger women and higher age at first marriage.

However, it is found that socio-economic factors do not have any impact on desired family size among muslim women. Specifically, differences in occupations, levels of education, knowledge of contraceptive methods and religious belief towards family planning do not result in differences in desired family size.

Results from multiple regression analysis based on data from CPS3 reveal that number of living children has the greatest impact on desired family size among muslim women. Other variables including duration of marriage, age at first marriage, knowledge of contraceptive methods and number of dead children are less significant. The analysis based on data from the Evaluation Survey, on the other hand, reveals that only the number of living children has a significant impact on desired number of children. Other variables do not have any significant impact.

Further research in this area should put more emphasis on the indepth study of fertility behavior among muslim women. Such study will help us to gain more understanding about the issue at hands and that its outcomes will be useful for policy implications.

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัสสร ลิมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลโครงการสำรวจสภาวะการคุมกำเนิดในประเทศไทย รอบที่ 3 พ.ศ.2527 และข้อมูลโครงการประเมินผลการให้บริการด้านการวางแผนครอบครัวในสี่จังหวัดภาคใต้ พ.ศ.2531 ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สุนันทา สุวรรณม ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน รองศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ วงศ์บุญสิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒนา วิบูลย์ เศรษฐ์ ที่กรุณาช่วยในการประสานให้เป็นอย่างดี

ตลอดระยะเวลาของการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก คุณชัยวิทย์ วรสุด คุณปราณี แหวนทองคำ คุณศศธร ไชยเพชร คุณกาญจนา ปักษาศร คุณสดสวย คุณวัชรกุล คุณวัลภา สบายยิ่ง ตลอดจนพี่ๆ และน้องๆ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณรุ่งอรุณ หวังประกอบกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณี หะวานนท์ ที่ช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

มาลี สบายยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประชากรในสี่จังหวัดภาคใต้.....	24
3 ระเบียบวิธีการวิจัยและลักษณะข้อมูล.....	41
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบุตรที่ปรารถนา.....	99
6 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	116
ประวัติผู้เขียน.....	126

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรในเขตและนอกเขตเทศบาลของสี่จังหวัดภาคใต้.....	35
2	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุของสตรี.....	48
3	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุแรกสมรสของสตรี.....	49
4	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามระยะเวลาสมรส.....	51
5	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	52
6	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิต.....	53
7	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามอาชีพของสตรี.....	54
8	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามการศึกษาของสตรี.....	55
9	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามการตีความคำสอนทางศาสนา เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว.....	57
10	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกความรู้เกี่ยวกับจำนวนวิธีการวางแผนครอบครัว.....	58
11	อัตราการย่อยละของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่ปรารถนา.....	59
12	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุของสตรี...	63
13	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	64
14	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุแรกสมรส..	67
15	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุแรกสมรส และอายุของสตรี.....	67
16	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอายุแรกสมรส และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน.....	68
17	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามระยะเวลาสมรส	70
18	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามระยะเวลาสมรส และอายุของสตรี.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามระยะเวลาสมรส และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	72
20	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	74
21	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน และอายุของสตรี.....	75
22	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน และระยะเวลาสมรส.....	76
23	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิต.....	79
24	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิต และอายุของสตรี.....	79
25	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิต และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	80
26	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิต และระยะเวลาสมรส.....	81
27	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอาชีพของสตรี..	84
28	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอาชีพของสตรี และอายุของสตรี.....	84
29	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอาชีพของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	85
30	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามอาชีพของสตรี และระยะเวลาสมรส.....	86
31	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามการศึกษาของสตรี	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามการศึกษาของสตรี และอายุของสตรี.....	90
33	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามการศึกษาของสตรี และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	91
34	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามการศึกษาของสตรี และระยะเวลาสมรส.....	92
35	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ จำนวนวิธีการวางแผนครอบครัว.....	94
36	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ จำนวนวิธีการวางแผนครอบครัว และอายุของสตรี.....	95
37	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ จำนวนวิธีการวางแผนครอบครัว และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน.....	96
38	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามการตีความคำสอน ทางศาสนาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และอายุปัจจุบันของสตรี (CPS 3)	98
39	จำนวนบุตรที่ปรารถนาโดยเฉลี่ยของสตรีมุสลิม จำแนกตามการตีความคำสอน ทางศาสนาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และจำนวนบุตรที่มีชีวิตในปัจจุบัน	98
40	ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (Matrix Correlation) ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสตรีมุสลิม ข้อมูลโครงการ CPS3.	103
41	ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (Matrix Correlation) ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสตรีมุสลิม ข้อมูลโครงการประเมินผลฯ ในเขตที่มีอัตราการใช้ฯ ต่ำ.....	104
42	ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (Matrix Correlation) ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสตรีมุสลิม ข้อมูลโครงการประเมินผลฯ ในเขตที่มีอัตราการใช้ฯ สูง.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
43	การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) ของจำนวนบุตรที่ ปรารถนาของสตรีมุสลิม ข้อมูลโครงการ CPS3.....	106
44	การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) ของจำนวนบุตรที่ ปรารถนาของสตรีมุสลิม ข้อมูลโครงการประเมินผลฯ ในเขตที่มีอัตรา การใช้ฯ ต่ำ.....	107
45	การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) ของจำนวนบุตรที่ ปรารถนาของสตรีมุสลิม ข้อมูลโครงการประเมินผลฯ ในเขตที่มีอัตรา การใช้ฯ สูง.....	108
46	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่มีต่อ จำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิม ด้วยการวิเคราะห์แบบตารางไขว้ และค่าเฉลี่ย (\bar{X})	109
47	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีต่อ จำนวนบุตรที่ปรารถนาของสตรีมุสลิม ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression).....	110